

Nr.	Fra	Innhold	Planenhetens vurdering
1	Cappelen skoger	<p>Mener planen har en for rigid tolkning av Naturavtalens målsetting om at et representativt utvalg av 30 % natur skal vernes innen 2030.</p> <p>Mener det er uforståelig at kommunen ønsker å innføre et ekstra byråkrati ved å innføre meldeplikt. Dagens skogstandard PEFC ivaretar dette på en god måte, og Cappelen skog kan ikke forstå hvorfor man skal utrede dette. Mener kommunen det er behov for meldeplikt på kalkskog eller ikke?</p>	<p>Kommunen har i planprogrammet gjort det klart at Naturavtalens målsetting ikke bare gjelder verneområder etter naturmangfoldloven, men også f.eks. restriksjonsområder etter skogbruksloven, plan- og bygningsloven med flere. Det viktige er at Skien tar ekstra ansvar for natur som bare en begrenset del av landet har mulighet til å ta ansvar for, for eksempel, kalknatur, edellauvskoger eller leirraviner.</p> <p>Se samlet vurdering av meldeplikt.</p>
2	Fritzøe skoger	<p>Sterkt imot innføring av meldeplikt for hogst i kalkrike skogarealer. PEFC og FSC skogstandarder har en strengere standard enn skogbruksloven, og ivaretar de nødvendige naturhensyn. Kjenner kommunen til hvor omfattende disse ordningene er?</p> <p>Hvor skal det hentes inn ressurser til å administrere meldeplikt-ordningen i kommunen? Er dette et første skritt mot meldeplikt for all hogst?</p> <p>Meldeplikt bør erstattes med god dialog mellom kommune og næringsaktører.</p>	<p>Se samlet vurdering av meldeplikt.</p>

3	Løvenskiold Fossum	<p>Kritisk til forslaget om meldeplikt på hogst i kalkskog, fordi det ikke er basert på et dokumentert behov, og det er ingen synlig gevinst ved å innføre meldeplikt. Stiller spørsmål om kommunen har ressurser til å følge opp merarbeidet som administrasjonen rundt meldeplikt ved medføre.</p>	<p>Se samlet vurdering av meldeplikt.</p>
4	Gjerpen og Solum skogeierlag	<p>Er det et godt eksempel til etterfølgelse hvis Skien kommune har som policy å ikke drive skogsarbeid på vår / forsommer når fuglene har sin hekketid? Hvem skal betale skog-entreprenørene hvis de ikke får brukt kostbart utstyr gjennom hekketida?</p> <p>Ber om at forslaget om meldeplikt på kalkskog utelates fra kdp naturmangfold.</p> <p>Kommunedelplan for naturmangfold har som et tiltak å gjøre fag-rapporter mer tilgjengelig. Skogeierlaget mener dette kan medføre økt ferdsel og slitasje i naturen og stiller spørsmål om dette er avklart med grunneiere.</p>	<p>Skogarealer der kommunen er grunneier utgjør rundt 2 % av årlig tilvekst, og KDP for naturmangfold sitt anleggende er at dette arealet blir driftet på en måte som setter naturmangfoldlovens føre var – prinsipp foran.</p> <p>Se samlet vurdering av meldeplikt.</p> <p>Naturregistreringer i offentlig regi skal alltid formidles til grunneier, jf. tiltak 4.1. Andre fagrapporter er utarbeidet i privat regi, og er offentlige dokumenter som ledd i regulerings- eller andre typer utbyggingsplaner.</p>
5	Norskog	<p>Naturavtalens mål om bevaring av natur må ikke forstås slik at Skien kommune skal verne 30 % av arealet i kommunen. Hvis Skien kommune legger opp til høyere eller lavere andel av vern enn det Naturavtalen legger opp til, bør det redegjøres for i planen.</p> <p>Hvis hekketiden unntas fra hogst, vil skogbrukets produksjonskjede stoppe opp.</p> <p>Forslaget om meldeplikt på hogst er basert på sviktende argumentasjon og manglende forståelse av skogbrukslovens virkemidler.</p>	<p>Se kommentarer til innspill nr. 1.</p> <p>Se samlet vurdering av meldeplikt.</p>

		Mener det er uheldig at handlingsplanen eksemplifiserer hogst av kantsone langs Skienselva.	Eksemplet som er vist er på kommunens eiendom, på areal avsatt som friområde.
6	Fram Tre (på vegne av skogbruksnæringen i Skien kommune)	<p>Viser til Telemark fylkeskommune sitt handlingsprogram, hvor det står at kommunene har et ansvar for å ikke utilsiktet gjøre rammevilkårene for skognæringen vanskeligere.</p> <p>PEFC sine kravpunkter er i stor grad sammenfallende med målsettingene i kommunedelplan for naturmangfold, og kravene har kommet til i samarbeid med en rekke interesseorganisasjoner med naturmangfold som hovedinteresse, herunder WWF og SABIMA.</p>	<p>Tas til orientering.</p> <p>Ja, PEFC sine kravpunkter er i stor grad sammenfallende.</p>
7	Skien bondelag	<p>Meldeplikt for tiltak i kalkskog anses unødvendig, siden kalkskogene er godt kartlagt og undergitt restriksjoner iht. hogst.</p> <p>Usikkerhet rundt regelverket og frykt for reaksjoner kan medføre at f.eks. beiter ikke blir ryddet, med gjengroing og tap av biologisk mangfold som konsekvens.</p>	<p>Se samlet vurdering av meldeplikt.</p> <p>Rydding av beite skjer som regel i dialog med Grenland landbrukskontor, i forbindelse med søknad om kulturlandskaps-tilskudd. Rydding av beite tas derfor ut av teksten forbundet med til tiltak 3.1.</p>
8	Telemark bondelag	Gir sin tilslutning til Skien bondelag sin uttalelse.	Se samlet vurdering av meldeplikt.
9	Bane Nor	Ingen merknader	Tas til orientering.

10	Barnerepresentanten	Fysisk sett er 100-metersskogene og grøntstruktur innimellom bebyggelsen spesielt viktige tema. Pedagogisk sett kan det være en utfordring å gjøre planens innhold forståelig for barn.	Følges opp gjennom tiltak 3.12 «oppdatering av grøntstrukturkart» og tiltak 4.6 «opplevelsesbasert naturformidling» blant annet.
11	Rådet for personer med nedsatt funksjonsevne	Det er viktig å ta vare på natur- og friluftsområder, og i størst mulig grad gjøre disse tilgjengelig for personer med ulike funksjonsnedsettelse.	Tiltak 1.7 «Videreføre arbeidet med ferdselsåreprosjektet» handler om tilrettelegging for friluftsliv.
12	Eldrerådet	Saken tas til orientering	
13	Bevar sjøveien gjennom Grenland	Vannmiljøet bidrar stort til naturmangfoldet tilknyttet bysentrum, men vannarealene er under utbyggingspress. Foreslår egen temaplan for «vann i sentrum», planvask av arealplaner, samt økt fokus på hele naturmiljøet i Skien sentrum.	Følges opp i planen gjennom tiltak 3.13 «samlet belastning på lakseførende strekning» blant annet.
14	Birdlife	Generelt anbefales en sterkere kobling mellom kunnskapsdelen og handlingsplanen, slik at faglige råd munner ut i forpliktende tiltak. De viktigste er: Foreta planvask, spesielt i kalkområder, myr og andre sårbare naturtyper. Definerer kalkrik natur, herunder basalt, som særskilt ansvarsområde som beskyttes mot nedbygging, fragmentering og hard skogsdrift. Prioriterer konkrete tiltak for våtmarker. Etablerer systematisk overvåkning av utvalgte fuglearter og naturtyper. Vedtar en operativ tiltaksplan mot fremmede arter, med kalknatur, våtmark og vannmiljø som satsningsområder.	Følges opp gjennom tiltak 3.9 «planvask», tiltak 2.1 «restaurering av våtmarker», tiltak 3.6 «styrke kunnskapen om lite undersøkte geografisk områder, naturtyper eller arter der Skien har et spesielt ansvar», tiltak 2.2 «fremmedarter», tiltak 3.12 oppdatering av grøntstrukturkart» blant annet.

		<p>Prioriterer landskapsøkologiske analyser og blågrønn infrastruktur, og bruker resultatene videre i areal- og skogbrukspolitik.</p> <p>Vurderer krav til minstevannføring i regulerte vassdrag opp mot hensynet til natur.</p> <p>Knytte planen tydelig til arealdel, skogbruksplanlegging og økonomiplan.</p> <p>Etterlyser mer konkrete tiltak for fuglearter i tilbakegang, både blant sjøfugl (jf. rapporten «overvåking av hekkende sjøfugl i Telemark gjennom 50 år»), skogsfugl og i kulturlandskapet.</p>	<p>Kommunedelplanen er ikke uttømmende for alt som kan gjøres. En del fanges opp av tiltakene nevnt over, og i tillegg kan nevnes tiltak 1.1 «unngå skogtiltak i hekketiden, på kommunens eiendommer», tiltak 1.2 «gjennomføre biotopvern i hekkesesong», tiltak 1.5 «pådriver til åkerrikse-prosjekt», tiltak 2.6 «kantsoner langs vassdrag» og tiltak 2.7 «bekjemping av mink».</p>
15	Mattilsynet	<p>Ivaretagelse av kantvegetasjon, skog og våtmarker er av betydning både for dyrehelsen til organismer i vann, samt som rensesystem for drikkevann.</p>	<p>Skien kommune har tatt konsekvensen av dette, for eksempel gjennom tiltak 2.1 «myrer og våtmarker» samt tiltak 3.7 «kantsoner langs vassdrag».</p>
16	Naturvernforbundet i Grenland	<p>Det er viktig å hegne om de gjenværende kalkskogene. Men også gammelskogsområder, blant annet Blåfjell, som Naturvernforbundet har foreslått vernet.</p> <p>Samtidig må nærskogene ikke glemmes.</p> <p>Ønsker å bli involvert i artskartlegging.</p>	<p>Tiltak 3.1 «utrede meldeplikt på hogst i kalkskog» er foreslått som en ekstra «sikkerhetsventil» for å sikre naturkvaliteter.</p> <p>Tiltak 3.12 foreslår å oppdatere grøntstrukturkartet, som vil omfatte nærskogene.</p> <p>Tiltak 3.6 «styrke kunnskapen om lite undersøkte geografiske områder, naturtyper eller arter der Skien har spesielt forvaltningsansvar», kan egne seg for å involvere frivillige organisasjoner.</p>
17	Nome kommune	<p>Orienterer om at en av flere aktuelle lokasjoner for mineralpark ligger nært inntil kommunegrensa.</p>	<p>Tas til orientering.</p>

18	NVE	<p>Vassdragene bør ha et stort fokus i planen, både fordi dette er nøkkelområder for naturmangfold og fordi vassdragsnatur har betydning i beredskapssammenheng, flomdemping blant annet.</p> <p>Vassdragenes økologiske funksjon innebærer at kantvegetasjonen må ha tilstrekkelig bredde og være mest mulig sammenhengende. Ved å sørge for at bekker ikke lukkes og at kantvegetasjon langs vassdragene ivaretas, har kommunen et godt grunnlag for å ivareta og gjenskape verdier mht. naturmangfold. Det bør også vurderes tiltak som gjenåpning av lukkede bekker og restaurering av gamle meandere.</p> <p>Kommunen kan vurdere om det er aktuelt å kartlegge skog som kan vernes både med hensyn til naturmangfold og som sikringsskog for skred i bratt terreng.</p> <p>Det er viktig å være bevisst de rikspolitiske retningslinjene for vernede vassdrag.</p> <p>Anbefaler at arealbruken i kommuneplanen styres slik at en unngår å legge til rette for regulering eller ny utbygging for tett på vassdrag.</p>	<p>Følgende tiltak i handlingsplanen gjelder vassdragsnatur: 2.4 , 2.5, 2.6, 3.5, 3.7 og 3.12</p> <p>Forvaltning av vernskog vil bli en egen prosess i regi av Statsforvalteren, blant annet med formål om sikringsskog mot naturfare.</p> <p>015/1 Siljanvassdraget - NVE og 016/1 Herreelva - NVE omfattes begge av rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag. For sistnevnte, Herrevassdraget, ble det rundt ca. 2010 gjennomført en omfattende prosess med differensiert forvaltning / soneinndeling i henhold til de rikspolitiske retningslinjene. Sonene ble innarbeidet i kommuneplanens arealdel. Se tiltak 1.6 «gjennomgang og eventuell oppdatering av retningslinjer for verna vassdrag».</p> <p>Dette er ivaretatt gjennom tiltak 3.9 «gjennomgå eldre reguleringsplaner og starte opphevingsprosess der hensyn til naturmangfold tilsier det» og tiltak 3.10 «gjennomgå bestemmelser og retningslinjer ved revisjon av kommuneplanen».</p>
----	-----	---	--

19	Grenlandsfjordene vannområde	Vannområdet er en etablert arena for å hente inn kunnskap, samordne og gjennomføre tiltak. Man bør se sammenhengen mellom kommunens arbeid med å ta vare på naturmangfold og vannrådets arbeid med å følge opp vannforskriften.	Dette er ivaretatt gjennom tiltak 3.5 «integrere regional vannforvaltningsplan i arealforvaltningen».
20	Statsforvalteren	Arealendringer er som kjent den enkeltfaktoren som mest påvirker naturmangfold, blant annet med fragmentering av leveområder og kanteffekter inn mot naturområder. Planen kunne vært enda tydeligere på hvordan Skien kommune skal følge opp de nevnte temaene, både i beslutninger om arealbruk og kommunens virksomhet for øvrig.	Dette er ivaretatt blant annet gjennom tiltak 3.9 «gjennomgå eldre reguleringsplaner og starte opphevingsprosess der hensyn til naturmangfold tilsier det», tiltak 3.14 «overordna retningslinjer for hvordan kommunens eiendommer skal benyttes til å ta vare på naturmangfold».
21	Telemark fylkeskommune	Naturmangfoldet, spesielt karbonrike arealer, har stor betydning for å lagre og fange klimagasser. Det er vanskelig å kompensere for at slike arealer forsvinner. Det er bra at også den høstbare delen av naturen får sin plass i planen.	Tas til orientering.
22	Lunde lokalutvalg	Lunde lokalutvalg er opptatt av å bevare de gjenværende vannområdene i sentrum, og fremhever viktigheten av tilgjengelighet til vannfronten hele strekningen fra Skien til Porsgrunn, i form av en gangsti- langs Skienselva. Plan om boligplattform på felt 17 i Klosterfossens utløp er ikke bærekraftig og bør endres. Lunde lokalutvalg ønsker et fergeleie på Follestad til en EL. Ferge – automatisert – på elva, samt plass til båtene som skal opp eller ned Telemarkskanalen og elva. Lokalutvalget ser at kommunens arbeid med å begrense bestanden av Kanadagjess fungerer, og ønsker fortsatt fokus på å redusere fremmede arter – enten det er dyr- eller planter. Bakkestranda er «invadert» av en rødlistet plante: Kjempespringfrø, som bør fjernes. Lunde lokalutvalg ønsker videre at kommunene utvikler og gjenvinner stien fra Falkum bad opp til brua på Jernverksveien.	Kommunedelplan for naturmangfold har flere vannrelaterte tiltak, som 2.4 «utbedre vandringshindere for anadrom laksefisk og ål», 2.5 «..gyteforbedrende tiltak i Leirkup», 3.5 «integrere regional vannforvaltningsplan..», 3.7 «sikre funksjonelle kantsoner ved revisjon av arealdelen» og 3.13 «..samlet belastning på lakseførende strekning». Tiltak 3.9 gjelder «starte opphevingsprosess der hensyn til naturmangfold tilsier det».

23	Kilebygda lokalutvalg	Saken tas til orientering.	
24	Øvre Gjerpen lokalutvalg	Viktig å holde fokus på naturmangfoldet og opprettholdelse av de «røde» artene.	Både på artsnivå og for naturtyper er Artsdatabanken Kunnskapsbank for naturmangfold sine rødlistet et nyttig hjelpemiddel når forvaltningen skal prioritere.
25	Gjerpen lokalutvalg	Støtter forslaget om meldeplikt/søknadsplikt for hogst på kalken. Det bør ikke være flatehogst i de kommunalt eide skogene. Oslo kommuneskoger bør være ideal for skogbruket. Artskartlegging på kalken er særdeles viktig på grunn av det store potensialet for funn, spesielt sopp. Det bør kartlegges fugl i kulturlandskapet i Gjerpen. Naturtyper og arter på basalten øst for Gjerpensdalen bør også prioriteres.	Se samlet vurdering av meldeplikt. Planen har flere tiltak for flerbruk / naturhensyn i kommunens egen skog, blant annet tiltak 1.1 «unngå hogst og ungsogpleie i hekketiden», og tiltak 1.3 «tilrettelegge for vern av arealer på Jønnevald og i Klyveskogen». Innspillet ivaretas av tiltak 3.6. «styrke kunnskapen om.. naturtyper der Skien har spesielt forvaltningsansvar»
26	Klyve lokalutvalg	Saken tas til orientering.	
27	Klovholt, Vold og Søvtedt lokalutvalg	Klovholt, Vold og Søvtedt lokalutvalg understreker på nytt betydningen av å bevare grøntområdene ved Solum kirke og Voldsvegen. Området er et viktig og mye brukt nærmiljø- og turområde for kommunens innbyggere, med muligheter for varierte aktiviteter som turgåing, løping og ski. Området er i tillegg godt egnet for personer med funksjonsnedsettelse, og lokalutvalget vil jobbe for å gjøre området enda mer tilgjengelig, blant annet gjennom utvikling av en enkel	Tiltak 2.8 «lage en skjøtselsplan for å sikre skråninger i Skyggestein sandtak som insektbiotop» er et eksempel som ivaretar lokalt naturmangfold. Tiltak 3.6 «styrke kunnskapen om.. naturtyper der Skien har spesielt forvaltningsansvar» kan omfatte for eksempel ravinedaler.

		<p>natursti med skilting og informasjon om lokale dyrearter og naturmangfold.</p> <p>Området har høy økologisk verdi og er et sammenhengende naturområde som brukes av flere dyrearter. Det fungerer som leve- og trekkområde for hjortevilt, blant annet elg, og bidrar til å opprettholde naturlige dyretråkk. Området består av variert natur, med skog, bekkefar, ravinedaler, dammer og beitemark, som gir gode levevilkår for et mangfold av planter og dyr. Det aktuelle området er kjent som habitat for flere rødlistede arter, inkludert pattedyr, rovfugl og flaggermus.</p>	<p>Tiltak 3.9 «gjennomgang av eldre reguleringsplaner og starte opphevingsprosess der hensyn til naturmangfold tilsier det» åpner for å revurdere arealbruk.</p>
28	Gimsøy lokalutvalg	<p>Villmark, inngrepsfri natur og grønne arealer er under press. Forskning viser at folkehelsen påvirkes av tilgang til denne type areal både for fysisk og mental helse. Skien kommune bør tilstrebe at innbyggerne har tilgang til fri natur uavhengig av hvor man bor i kommunen.</p>	<p>Tiltak 3.12, «Oppdatere grøntstrukturkart», vil være et hjelpemiddel for å ta vare på natur der folk bor.</p>
29	Bratsberg lokalutvalg	<p>Setter pris på alle tiltak for bevaring av grøntområdene, og nevner spesifikt nylig anlagt blomstereng ved Kapitelberget. Det er en lokalitet med parkslirekne på nedsiden av Kapitelberget, som kommunen v / Bygartner bør være kjent med.</p>	<p>Lokaliteten er kjent i rapporten Kapitelberget - natur, kultur og historie - Skien kommune</p>
30	Ytre Gjerpen lokalutvalg	<p>Ingen kommentarer til saken.</p>	
31	Gulset lokalutvalg	<p>Gulset lokalutvalg støtter høringsssvarene fra naturvernforbundet og ungdomsrådet. Disse fremhever viktigheten av å formidle naturkunnskap til barn og unge i samarbeid med skoleverket. Dette må komme frem i planen.</p>	<p>Tiltak 4.1 – 4.11 beskriver spesifikke tiltak for å formidle kunnskap om natur.</p>

Samlet vurdering av meldeplikt (jf. innspillene 1 – 8)

Tiltak 3.1 er formulert slik:

Beskrivelse	Ansvarlig	Periode	Kostnad	Prioritering	Kommentar
Utrede meldeplikt på hogst i kalkskog.	Landbruk. Mulig samarbeid med Porsgrunn og Bamble	Løpende	0,5	1	Med kalkskog menes både bar- og lauvskog, og med hogst menes både tømmerdrift, vedhogst og beiterydding. Hensikten er å gi kommunen en bedre oversikt over utviklingen og den samla belastningen i de aller sjeldneste naturtypene, slik at de blir drevet på en forsvarlig måte som ivaretar rik bakkevegetasjon inkl. mykorrhizasopp. Jf. kunnskapsgrunnlaget del 1 som beskriver svært lite gjenværende kontinuitetsskog innenfor de mest mest kalkrike områdene.

8 av høringsuttalelsene, fra grunneiere, grunneierorganisasjoner og skognæring, er sterkt imot dette forslaget. Det er flere måter å møte disse innspillene på:

- 1) Man kan velge å holde fast ved dette tiltaket slik det er foreslått.
- 2) Man kan gi tiltaket lavere prioritering.
- 3) Man kan ta tiltaket ut.

Kommunedirektøren anbefaler det siste alternativet, siden tiltaket pt. ikke er «modent», og vil utdype det valget i det følgende:

Kalkgranskog er en del av [nasjonal oppfølgingsplan for trua natur](#), som blant annet peker på meldeplikt som et av flere tiltak. Det er, sammen med funnene fra «del 1 kunnskapsgrunnlaget», utgangspunktet for at tiltaket er foreslått. Del 1 Kunnskapsgrunnlaget viser i kapittel 3.2 at alle verdifulle naturtyper av kalkskoger har overvekt på lokaliteter med redusert økologisk tilstand.

Samlet sett peker likevel argumentene fra skognæring og grunneiere på at tiltaket, slik det er foreslått, ikke er modent for å utredes videre i 4-årsperioden som denne kommunedelplanen skal virke. Tiltak 2.1 «lage en oversikt over myrer og våtmarksområder med restaureringspotensial» og tiltak 2.3 «forbedre lokaliteter med redusert økologisk tilstand» er noen av tiltakene som vil kreve tett samarbeid med grunneiere og næring. Når

uttalelsene fra grunneiere og skognæring er så samstemte kan det virke mot sin hensikt å utrede videre i denne omgang. Flere av handlingsplanens prioritet 1 – tiltak er basert på frivillighet fra grunneiers side. Det kan være en fare for utredning av meldeplikt går på bekostning av andre viktige tiltak med konkrete økologiske effekter, som for eksempel å restaurere tidligere feilslåtte drenerings- / skogreisningsprosjekter på myr. Risikoen er stor for at slike prosjekter ikke blir gjennomført hvis kommunen ikke er lydhør for næringens ønske om fortsatt «frihet under ansvar». Denne friheten forvaltes i det store og hele på en god måte, men ikke alltid, som blant rapporten [brudd på norsk PEFC skogstandard](#) viser (ingen eksempler fra Skien i denne rapporten). Manglende hensyn ved hogst i kalkskog er et gjennomgående tema i rapporten. Et argument for meldeplikt er at det gir kommunen mulighet til å veilede om utførelsen av planlagte hogster (i retning lukket hogst for eksempel), og slik sett kan med innspill i forkant (jf. naturmangfoldlovens føre var – prinsipp). Det finnes foreløpig lite erfaringsgrunnlag fra norske kommuner på praktisering av meldeplikt etter skogbrukslovens § 11, jf. masteroppgaven [Meldeplikt som skogpolitisk virkemiddel](#).